

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2023. május 22.

1. Robert Habeck mégis megválna bizalmi államtitkáráról

Politikai és média ösztözet követően Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági miniszter mégis a bizalmi emberének számító államtitkár, Patrick Graichen (Zöldek) menesztése mellett döntött. Mintegy két héttel ezelőtt, a Graichen személye körül kirobbanó botrány első napjaiban a miniszter látszólag hallani sem akart a hatalmi visszaéléssel és nepotizmussal vádolt államtitkár kirúgásáról, azonban a párt támogatottságának erős csökkenése, valamint a koalíciós társak éles kritikája miatt láthatólag meggondolta magát.

Az ügy kiinduló pontja a minisztérium és olyan szervezetek közötti együttműködés feltárása volt, ahol a mindezidáig gazdasági államtitkáráként dolgozó Graichen közeli hozzátartozói vezető tisztségeket töltöttek be. Habeck bejelentése szerint a minisztérium belső vizsgálata megállapította, hogy olyan szervezeteknek, mint az Öko-Institut – ahol Graichen testvérei, Verena és Jakob dolgoznak – vagy a BUND (*Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*) – ahol a nővére az elnökhelyettes – juttatott minisztériumi dotációk mértéke az előző kormányzati ciklushoz képest nem nőttek. Ugyanakkor az ellenőrzések során további két olyan ügyre derült fény, amelyekben Graichen szintén megsértette a minisztérium belső megfelelőségi szabályzatát. Ennek fényében az államtitkárnak távoznia kellett, hiszen összességében ezen lépésekkel túlzottan támadhatóvá vált – így Habeck. A miniszter bejelentése alapján Scholz-kancellárnál kezdeményezte Graichen nyugdíjazását, illetve lépéseket tesz a megüresedett államtitkári pozíció „lehetőség szerint minél gyorsabb” betöltésére.

Graichen eltávolítása, aki a Zöldek számos kulcsfontosságú klíma projektjéért – mint a megújuló energiaforrások bevezetésének felgyorsítása, vagy az utóbbi időben sokat vitatott háztartási fűtési rendszerek megújítása – felelt várhatóan jelentősen visszaveti Habeck azon képességét, hogy az általa előzetesen kijelölt ütemben folytatódjon a német gazdaság „kizöldülése”. Graichen ügyének kirobbanása a lehető legrosszabbkor jött a Zöldek számára, hiszen a koalíción belül jelenleg is kemény tárgyalásokat folytatnak annak érdekében, hogy még a parlament nyári szünetelési időszakának a kezdete előtt véglegesítse a kormány a fosszilis kazánok 2024-től tervezett betiltását. Graichen távozásával a gyors betiltás egyik legfontosabb szószólója került ki a játékból – politikai ellenfeleinek nem titkolt örömeire (számos szakértő felhívja a figyelmet, hogy az ellenzéki pártok mellett leginkább a liberális FDP követelte – kormányon belülről – az államtitkár leváltását).

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Scholz a G7-ek hirosimai találkozásáról

Vasárnap véget ért a G7 állam- és kormányfők hirosimai találkozója, amelynek legfőbb témái az ukrajnai háború és a megtámadott állam további támogatása, a globális gazdasági biztonság, valamint az

éghajlatvédelem és a Globális Déllal való partnerség kialakítása voltak. Olaf Scholz (SPD) kancellár a történelmi jelentőséggel bíró helyszínen megrendezett találkozóval kapcsolatban elmondta, hogy a partnerekkel alaposan átbeszéltek mindent és fontos, jó döntéseket hoztak. Akár az éghajlatváltozás elleni küzdelemről, akár a világ biztonságának növeléséről, akár a globális dél országaival folytatott szemléletformáló párbeszédéről van szó - a meghozott döntések „*egyértelmű elkötelezettséget jelentettek egy jobb világ mellett, amelyet a gazdaságilag erős demokráciák támogatnak*”, azonban a többoldalú együttműködés a jobb jövőhöz vezető út – mondta a kancellár utalva a vendégként meghívott ország- és kormányfőkkel folytatott párbeszédre.

Hirosimában a G7-ek elfogadtak többek között egy közös Ukrajnáról szóló nyilatkozatot is, amelyben ismét megerősítették, hogy a megtámadott országnak meg kell kapnia a szükséges támogatásokat – humanitárius eszközökkel, pénzügyi eszközökkel, de fegyverszállításokkal is – mindaddig, amíg arra szükség van. A G7-ek széleskörű konszenzusa ebben a kérdésben azért fontos - mondta a kancellár -, mert „*üzenetet is tartalmaz, nevezetesen azt, hogy csak akkor lehetséges a tisztességes béke, ha Oroszország belátja, hogy véget kell vetnie ennek a háborúnak és ki kell vonnia csapatait*”.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Annalena Baerbock látogatása Katarba és Szaúd-Arábiába

Múlt hét folyamán Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter a Golf-öböl két kulcsszerepet betöltő államába látogatott, ahol tekintettel a régió számos kihívására, kezdve a szudáni válsággal, a hosszú ideje tartó szíriai és jemeni konfliktusokkal, valamint a tálibok afganisztáni hatalomátvételével, párbeszédet kezdeményezett az ottani partnerekkel.

Szaúd-arábiai látogatása során a külügyminiszter a gazdasági kapcsolatok elmélyítése mellett foglalt állást. Szaúd-Arábia „*hibetetlen potenciállal*” rendelkezik a klímabiztonságra nézve a zöld hidrogén és a szélenergia területén – mondta Baerbock Dzsiddában tett látogatása során. Mindazonáltal az efféle együttműködést „*nem lehet a jogállamiságtól, az emberi jogoktól és a szabadságjogoktól elszigetelten vizsgálni*” – tette még hozzá Baerbock a Faisal bin Farhan szaúd-arábiai külügyminiszterrel folytatott megbeszélése után.

Katar fővárosában, Dohában Baerbock és kollégája, Mohammed bin Abdurrahman Al Thani egyetértési nyilatkozatot írtak alá a két ország közötti hűvös viszonyt követő új „*stratégiai párbeszédéről*”. Az emirátussal folytatott eszmecsere ezen formája azt a célt követi, hogy „*a jövőben még szorosabban együttműködjünk és eszmét cseréljünk*” – mondta a külügyminiszter. A közös sajtótájékoztatón Baerbock rámutatott az emberi jogokkal kapcsolatos tartós nézeteltérésekre, amelyek véleménye szerint nem maradhatnak ki, amennyiben elmélyíteni kívánják a kapcsolatokat. „*A rugalmas kétoldalú kapcsolatokat az jellemzi, hogy olyan témákban is tudunk véleményt cserélni, ahol egyértelműen eltérőek a nézeteink - mint például az emberi jogok és a polgári szabadságjogok*” – mondta a Zöldek politikusa, majd egyúttal dicsérte, hogy a 2,6 millió munka miatt Katarba immigráló ember jogi helyzete javult a katarai kormányzati reformoknak köszönhetően. Al Thani a kritikákat visszautasította és hangsúlyozta, hogy azok előítéleteken alapszanak. A találkozón szó esett továbbá az Ukrajnában zajló háborúról is, amivel kapcsolatban Baerbock örömét fejezte ki, hogy Katar is elismeri Ukrajna területi szuverenitását és külön üdvözölte Volodimir Zelenszkij ukrán elnök meghívását az Arab Liga múlt hét pénteki szaúd-arábiai csúcstalálkozójára.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Koalíciós viták a tervezett „fűtési törvény” megvalósításáról

Patrick Graichen (Zöldek) államtitkár menesztését követően újra a felszínre törtek a kormánykoalíció pártjai közötti ellentétek a vitatott – a köznyelvben csak „fűtési törvénynek” hívott – épületenergetikai törvény (*Gebäudeenergiegesetz*, GEG) pontos megvalósításáról. A vita elsődleges kezdeményezője a tervezettel kapcsolatban már korábban számos ellenvetést megfogalmazó FDP, mely a korábbi, Zöldek által javasolt, gyorsított törvényalkotási folyamat helyett most a tervezet lassúbb, átfogóbb megvitatását kívánja elérni. Ennek fényében kétséges, hogy sikerül-e a törvény megszavazását még a nyári szünet előtt a Bundestag napirendjére tűzni, ahogy azt Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági miniszter eredetileg szorgalmazta volna. „*Úgy gondolom, hogy a nyári szünet előtti elfogadásról szó sem lehet.*” – nyilatkozta Bijan Djir-Sarai, az FDP főtitkára hozzátéve: „*Nem az a döntő, hogy mikor szavazzuk meg a GEG-t. (...) A döntő, hogy jó törvény legyen, amely senkit sem terhel túlságosan, és sok technológia megoldást tesz lehetővé.*” Ezzel egyidejűleg az FDP azzal érvel, hogy Graichen távozásával a Bundestag elvesztette a kérdésben illetékes kapcsolattartóját, ezért több időre van szükség. Az SPD és a Zöldek ugyanakkor nem látnak összefüggést a két kérdés között és negatívan reagáltak a legkisebb koalíciós társ újabb problémafelvetésére.

A szövetségi kabinet által korábban jóváhagyott tervezet szerint 2024-től lehetőség szerint minden újonnan telepített fűtési rendszer 65%-ban megújuló energiával kell, hogy működjön. Ez a rendelkezés minden 80 év alatti tulajdonosra vonatkozna majd. A meglévő olaj- és gázfűtési rendszerek továbbra is üzemeltethetők, a meghibásodott fűtési rendszerek pedig javíthatók maradnak. A törvény deklarált célja, hogy elősegítse a gázzal és olajjal való fűtés leváltását Németországban. Az Unió-pártok a jelen helyzetben nem látják időszerűnek a törvény elfogadását. „*Most már tényleg tiszta vizet kell önteni a pohárba. Az épületenergetikai törvénynek vissza kell kerülnie a műhelybe (további átalakításokra).*” – nyilatkozta Sebastian Brehm, a CSU szakpolitikusa.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Pártpreferencia: Legfrissebb felmérések szerint a Zöldek már csak a negyedik helyen

Az elmúlt hetek eseményei immár a Zöldek választói támogatottságán is meglátszanak. Az RTL/ntv- „Trendbarometer” legfrissebb felmérése szerint az AfD (Alternative für Deutschland) országos mérése (16%) immár megelőzi a Zöldek támogatottságát (15%). Túlzott következtetéseket természetesen korai lenne ebből levonni, ugyanakkor az FDP ebben a helyzetben való minimális erősödése (8%) jól mutatja a Zöldek által vitt főbb politikai elemek elutasítottságának a növekedését. Jelenleg a kormánypártok – az SPD 17%-os támogatottságát figyelembe véve – együttesen csak 40%-ot érnek el, ami azt jelenti, hogy nem lenne meg a többségük a Bundestagban. Intő jel, hogy a nem szavazók és bizonytalan szavazók aránya továbbra is rendkívül magas – 25%-os – szinten áll.

Csak a megkérdezettek 31%-a tartja úgy, hogy a Zöldek helyesen cselekszenek az energiafordulatra és a klímasemleges fűtési rendszerek kiépítésére vonatkozó javaslataik előtérbe helyezésével, amelyekkel – saját meghatározás szerint – a korábbi szövetségi kormányok klímavédelmi kudarcait kívánják pótolni. A válaszadók 64%-a szerint ugyanakkor a Zöldek politikája nem megfelelő Németország számára a jelen helyzetben. A párt klímapolitikáját csak a saját szavazóik többsége (81%) támogatja. A koalíciós társak közül az SPD támogatóinak fele (50%) osztja ezt a nézetet, míg az FDP támogatóinak csak 23%-a.

A felmérés szerint a választópolgárok összességében rendkívül negatívan ítélik meg a parlamenti pártok kompetenciaképességét is. Arra a kérdésre, hogy melyik párt képes a legjobban kezelni a Németország

előtt álló kihívásokat, jelenleg 14% a CDU/CSU-t nevezi meg. Ezzel szemben az SPD-ben 9%, a Zöldekben 8%, az FDP-ben pedig 5 százalék bízik. Emellett a többi politikai kompetenciával rendelkező párt valamelyikében a válaszadók további 7%-a bízna meg. Ezzel szemben a megkérdezettek mintegy 57% továbbra sem hisz abban, hogy a meglévő pártok bármelyike képes lenne a németországi problémák hatásos kezelésére.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Az elutasított fellebbezést követően Schröder ex-kancellár maradhat az SPD-ben

Hosszas vitát és eljárásokat követően Gerhard Schröder egykori SPD-kancellárnak (1998-2005) nem kell elhagynia a pártot az orosz gazdasági és politikai elit egyes tagjaival fenntartott kapcsolata miatt. A hannoveri SPD Választottbírósági Bizottság megfelelő határozata ellen benyújtott fellebbezéseket a legfelsőbb szinten eljáró Szövetségi Választottbírósági Bizottság elutasította, így a lassan egy éve Schröder ellen indított eljárás végérvényesen lezártnak tekinthető. 2022 augusztusában a hannoveri SPD körzetének választottbírósági bizottsága első fokon úgy döntött, hogy Schröder tevékenysége nem sértette meg a párt szabályzatát. Hét alapszervezet azonban fellebbezést nyújtott be a döntés ellen. A hannoveri kerületi választottbírósági bizottság ezt idén márciusban újfent elutasította, amely döntés ellen végül két alapszervezet ismételt fellebbezett. Végül most a Szövetségi Választottbírósági Bizottság döntött a kérdésben Schröder javára.

Schröder hét éven át tartó kancellársága mellett öt éven át, 1999-2005 között, a pártelnöki tisztséget is betöltötte. A 2005-ös vesztes választásokat követően, hosszú évekig magas tisztségeket töltött be orosz energetikai cégekben, és máig Vlagyimir Putyin orosz elnök közeli barátjának számít, akitől az Ukrajna elleni orosz támadás után sem kívánt nyilvánosan elhatárolódni. Az SPD pártvezetésének meglátása szerint az ex-kancellár már egy jó ideje elszigetelődött az SPD-ben. Azonban nem világos, hogy a jövőben hogyan fog vele szemben a párt eljárni. Sokatmondó lesz majd, hogy az egykori kancellár meghívást kap-e a decemberi szövetségi pártkongresszusra. Erre alap esetben minden volt elnököt meghívni, ugyanakkor pártvezetés egyelőre nyitott kérdésként kezelte, hogy Schröder esetében ez a hagyományos eljárás mód még érvényes-e.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Aktualitások

Hol vannak tehát a tudomány szabadságának határai és ki határozza meg azokat? Miért van erről egyre több vita Németországban annak ellenére, hogy az Alaptörvény is rögzíti azt? Ezen kérdések német perspektívából történő közös megvitatására a Magyar-Német Intézet az Európai Együttműködésért panelbeszélgetéssel egybekötött előadást szervez **A tudomány szabadsága: Úton az intellektuális lockdown felé?** címmel **2023. május 31-én 17.00 órától a Scuton V.P.-ben Dr. Sandra Kostnerrel**, a Schwäbisch Gmünd-i Egyetem Interkulturalitás és integráció mesterképzésének ügyvezetőjével, a Tudományos Szabadságért Hálózat kezdeményezőjével és elnökével.

Regisztrációhoz és további információkért kattintson a [Magyar-Német Intézet honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

Közép-Európában vannak lehetőségek, a 2008-as válság alatt például Lengyelország mutatott pozitív gazdasági példát és kiutat, 2015-ben a magyar kormány migránsválságra adott reakciója volt sikeres és közös fellépés – mondta a Magyar-Német Intézet kutatási vezetője, Dobrowiecki Péter az MCC Társadalom- és Történelemtudományi Iskolájának konferenciáján.

A konferenciáról írt összefoglaló cikk elolvasásához kattintson a [Hype and Hyper honlapjára](#).

A szociáldemokraták (SPD) kerültek ki győztesen a vasárnapi brémai tartományi választáson, amelyre a szövetségi kormány támogatottságának mérőeszközeként is tekintettek – elemezte Fonay Tamás a Magyar Nemzetnek.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Magyar Nemzet honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos B.A., Dobrowiecki Péter M.A.

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155 **Web:**

www.magarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu